

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 55/22
Luxemburg, 31 martie 2022

Hotărârea în cauza C-472/20
Lombard Lízing

Împrumuturi exprimate în monedă străină: avizul fără caracter obligatoriu al unei instanțe supreme care indică instanțelor inferioare abordarea ce trebuie urmată pentru a declara că un contract încheiat cu consumatorii este valid atunci când acest contract nu poate continua să existe ca urmare a caracterului abuziv al unei clauze care se referă la obiectul său principal nu este suficient pentru a garanta persoanelor lezate de clauza abuzivă că sunt protejate pe deplin

În cazul nulității contractului și al imposibilității de a restabili situația anterioară încheierii sale, instanța națională trebuie să restabilească echilibrul contractual dintre părți fără a depăși ceea ce este strict necesar în acest scop

În luna decembrie 2009, un particular a încheiat cu predecesorul Lombard Lízing, o instituție financiară de drept maghiar, un contract de împrumut pentru cumpărarea unui vehicul. Acest contract era exprimat în franci elvețieni (CHF), în timp ce ratele lunare care trebuiau rambursate erau convertite în forinți maghiari (HUF). Astfel, împrumutul era expus unui risc de schimb valutar ce rezulta din fluctuația cursului HUF în raport cu cel al CHF, care, potrivit contractului, revenea împrumutatului.

Într-un litigiu în fața instanțelor maghiare între Lombard Lízing și împrumutat, acesta din urmă a invocat caracterul abuziv al clauzelor cuprinse în contractul de împrumut în discuție, care stabileau integral în sarcina sa riscul de schimb valutar, afirmând că aceste clauze nu fuseseră redactate în mod clar și inteligibil. Cu toate acestea, în temeiul dreptului maghiar, un contract de împrumut exprimat în monedă străină care cuprinde o clauză abuzivă nu poate fi declarat nul decât în ipoteza în care instanța care constată nulitatea aplică și consecințele nulității. Aceste consecințe pot consta în declararea că acel contract este valid sau că produce efecte până la data pronunțării deciziei de constatare a nulității.

În ceea ce privește consecințele menționate anterior privind nulitatea contractului, organul consultativ al Kúria (Curtea Supremă, Ungaria) a emis în iunie 2019 un aviz fără caracter obligatoriu care conținea orientări ce trebuiau urmate de instanțele inferioare. Potrivit avizului menționat, ele ar putea, pe de o parte, declara contractul ca fiind valid, astfel încât se consideră că acesta a fost exprimat în HUF, în schimbul unei rate a dobânzii corespunzătoare valorii ratei dobânzii în vigoare pentru HUF la data încheierii contractului, majorată cu marja aplicată conform contractului. Pe de altă parte, acestea ar putea declara contractul ca fiind valid, maximizând cursul de schimb dintre moneda străină în cauză și HUF, rata dobânzii aferentă acestei monede străine, astfel cum este stabilită în contract, rămânând în ceea ce o privește neschimbată.

Sesizat cu un litigiu în recurs, Fővárosi Törvényszék (Curtea din Budapesta-Capitală, Ungaria) solicită Curții de Justiție să se stabilească dacă Directiva privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii¹ se opune unei practici naționale care constă în adoptarea, de către organul consultativ al instanței supreme, a unui aviz fără caracter obligatoriu care urmărește să ofere îndrumări instanțelor inferioare în legătură cu consecințele nulității unui contract care conține

¹ Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

clauze abuzive. În ipoteza în care o astfel de practică nu este compatibilă cu directiva, instanța maghiară urmărește să afle de asemenea dacă, în împrejurările speței, directiva îi permite să restabilească situația care exista între părțile contractului înainte de încheierea acestuia.

Prin hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește că directiva nu se opune, în principiu, ca o instanță supremă a unui stat membru să adopte decizii obligatorii în legătură cu modalitățile de punere în aplicare a acesteia. De asemenea, Curtea subliniază că directiva permite instanței naționale să elimine o clauză abuzivă prin înlocuirea acesteia cu o dispoziție de drept național cu caracter supletiv în cazul în care invalidarea clauzei abuzive ar obliga instanța să anuleze contractul în ansamblul său.

Cu toate acestea, în lipsa unei asemenea dispoziții naționale cu caracter supletiv, **existența unui aviz fără caracter obligatoriu al unei instanțe supreme a unui stat membru**, care să permită astfel instanțelor inferioare, chemate să îl urmeze, să se îndepărteze liber de acesta, **nu este de natură să asigure efectul util al directivei**, care constă în garantarea persoanelor lezate de clauza abuzivă să fie protejate pe deplin.

În această privință, Curtea arată că, în cazul în care o clauză a unui contract încheiat cu consumatorii care se referă la obiectul principal al acestuia trebuie declarată abuzivă, **directiva nu se opune ca instanța națională să repună părțile în situația în care s-ar fi aflat dacă acel contract nu ar fi fost încheiat**. Totuși, **dacă repunerea respectivă se dovedește imposibilă**, acesteia îi revine sarcina de a se asigura că consumatorul **se găsește în situația în care s-ar fi aflat dacă clauza considerată abuzivă nu ar fi existat niciodată**.

În acest context, Curtea precizează că, în speță, interesele consumatorului ar putea fi protejate prin intermediul, printre altele, al unei rambursări în favoarea sa a sumelor percepute în mod nejustificat de împrumutător în temeiul clauzei considerate abuzive. În ceea ce privește eventuala recalificare a contractului de împrumut exprimat în monedă străină, de către instanța națională, drept contract de împrumut încheiat în HUF, Curtea a considerat că **competențele instanței nu se pot extinde dincolo de ceea ce este strict necesar pentru a restabili echilibrul contractual între părțile la contract** și pentru a proteja astfel consumatorul de consecințele deosebit de prejudiciabile pe care le-ar putea provoca anularea contractului de împrumut în cauză.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293